

Jacek Andrzejowski, Katarzyna Czarnecka, Anna Wróblewska, Anna Grochulska, Zbigniew Nowakowski, Teresa Dąbrowska

---

Nadkole, gm. Łochów, woj.
siedleckie. Stanowisko 2

Informator Archeologiczny : badania 19, 104-105

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MYSŁOWICE-IMIELIN
woj. katowickie
Stanowisko 4

Wojewódzki Ośrodek Badań
i Dokumentacji Zabytków
w Katowicach

Badania prowadził mgr Eugeniusz Tomczak. Finansował WOBiDZ w Katowicach. Drugi sezon badań. Osada. Kultura łużycka i późny okres rzymski.

Przeprowadzono badania sondazowe na stanowisku położonym w odległości 800 m na północny zachód od kościoła w Imielinie, na lekko wznoszącym się, częściowo płaskim terenie zajętym parcelami budowlanymi i polami ornymi /AZP-arkusz 100-49/. Wykop o powierzchni 3 arów wytyczono 8-16 metrów na zachód od budynku mieszkalnego zlokalizowanego przy ul. Turystycznej 4. Odkryto 10 obiektów archeologicznych. Wśród nich wyróżniono pozostałości 8 pieców prądniczych skupiających się w północnej części wykopu. Obiekty te miały na poziomie odosłonięcia, bezpośrednio pod warstwą orną, kształty owalne lub zbliżone do kolistych o wym. od 120 do 228 cm. Na głęb. 70-90 cm tworzyły zarysy regularne, zbliżone do prostokątów o zaokrąglonych narożnikach. Wymiary wahały się tu w granicach 100-185 cm. Środkową część jamy wypełniał piasek z niewielką domieszką szarobrunatnej próchnicy. Przy krawędziach wypełniisko zabarwione było intensywnie węglem drzewnym. Wokół piasek przepalony na czerwono na gr. 10-15 cm.

W centralnej partii przedniej, częściowo w zasięgu czarnej spalenizny, znajdowano luźno rozmieszczone lub w skupisku zalegające przepalone kamienie dolomitowe. W profilu jamy przodowały kształty nieckowate, lejowate lub trapezowate zwężające się ku dołowi. Dna w większości były płaskie. Obiekty sięgały głęb. 130-155 cm. Śladów wypału nie stwierdzono na dnie jam, gdzie leżała gruba warstwa węgla drzewnych. Warstwę zasypiskową stanowił piasek z uziarnioną domieszką próchnicy. W górnych partiach tej warstwy występowały pojedyncze, mało charakterystyczne ułamki naczyń glinianych pochodzące ze zniszczonych budowli pieców jam osadowych kultury łużyckiej. Oprócz pieców prądniczych analogicznych do odkrytych w 1984 r. na stanowisku 18 w tej samej miejscowości i wiążących się z osadnictwem kultury przeworskiej okresu rzymskiego, zbadano również 2 niewielkie obiekty osadnicze, z których jeden należy łączyć z kulturą łużycką, drugi natomiast datować na późną fazę okresu rzymskiego.

Materiały z części dokumentacji przekazano do Muzeum Górnośląskiego.

Nie przewiduje się kontynuacji badań.

MYSŁOWICE-IMIELIN
woj. katowickie
Stanowisko 18

Wojewódzki Ośrodek Badań
i Dokumentacji Zabytków
w Katowicach

Badania prowadził mgr Eugeniusz Tomczak. Finansował WOBiDZ w Katowicach. Drugi sezon badań. Osada. Okres rzymski.

Przeprowadzono badania ratownicze w rejonie budowy Stacji Uzdatniania Wody w Mysłowicach-Imielinie. Prace były kontynuacją badań rozległej osady z okresu rzymskiego rozpoczętych latem 1984 r. Odsłonięto mechanicznie warstwę orną na pow. ok. 1 hektara odkrywając 1 obiekt archeologiczny /nr 272/. Uchwycono wschodni i południowo-wschodni zasięg osady. Zbadany obiekt, częściowo zniszczony wkopem pod rurociągiem, tworzyło skupisko przepalonych kamieni dolomitowych rozrzuconych na przestrzeni o wym. około 13 x 10, 5 m. Kamienie zalegały w warstwie o miąższości do 20 cm, jedynie w części południowej zlokalizowano zgromadzenie o średn. ok. 2, 5 - 3, 0 m zagięzione do 60 cm. Ziemia w wypełniisku, przemieszana z kamieniami, zawierała domieszkę węgla drzewnych oraz drobne kawałki polepy i przepalanej gliny. Miejscami występowały intensywne zabarwienia węglem drzewnym. Znalaziono ułamki ceramiki i kości zwierzęce. Obiekt ten można zaliczyć do często odkrywanych w ub. roku jam poprodukcyjnych związanych z bliżej dotąd nie określoną działalnością produkcyjną mieszkańców osady.

Na podstawie materiału ruchomego datuje się stanowisko na fazę D okresu rzymskiego. Cała osada, łącznie 272 obiekty, została przebadana. Jamy nr 269-271 wyeksplorowano w grudniu 1984 r. Zabytki i część dokumentacji znajdują się w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu.

NADKOLE, gm. Łochów
woj. śląskie
Stanowisko 3

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził mgr Jacek Andrzejowski przy odziale dr Katarzyny Czarneckiej, mgr mgr Anny Wróblewskiej, Anny Grochulskiej i Zbigniewa Nowakowskiego. Badania konsultowała dr Teresa Dąbrowska. Czwarty i ostatni sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej z wczesnego okresu wpływów rzymskich.

Przebadano łącznie ok. 300 m² na obrzeżach cmentarzyska i w jego partii centralnej. Uchwycono wszystkie skraje nekropoli. Odkryto łącznie 35 grobów ciałopalnych kultury przeworskiej /nr 116-143/, w tym 22

popielnicowe i 13 jamowych oraz 3 jamy o nieznanym funkcji i chronologii. Spośród odkrytych grobów i pochodzi z fazy A₃, 1 z fazy B₁, 3 są niedatowane, zaś większość pozostałych można pewnie umieścić w ramach fazy B₂.

Pozyskane materiały tworzą zestaw form typowy dla wyposażenia pochówków przeworskich z cmentarzysk położonych na wachód od Wisły. Unikatem zabytkiem jest żelazna miniaturka tarczy o kształcie sześciokąta o dłuższej osi pionowej, z wytłoczonym stożkowym umblem oraz rzędem również tłoczonych guzków wzdłuż brzegów i w pionowym pasie pośrodku. Imacz wykonany z osobnego pasemka blachy przymocowany jest brązowymi nitami. Tarczka pochodzi z zespołu o typowym wyposażeniu kobiecym /pactorki, bransoleta, szpilki, igła/, datowanego na wczesny odcinek fazy B₂ /fr. zapinki A. 57-69/. Ciekawą formę reprezentuje też brązowa fibula wykonana z jednego /lub dwóch połączonych/ kawałków drutu, który - odpowiednio związany - tworzy kablak zapinki z pętelkowatymi tarczками na nóżce i główce, pochewkę, sprężynkę z górną ciężką przytrzymywaną haczykiem i szpilę. Zapinka ta stanowiła jedyny element wyposażenia grobowego, co uniemożliwia jej bliższe datowanie.

Łącznie w ciągu 4 sezonów wykopaliskowych przebadano ok. 1.250 m² odkrywając łącznie 153 pochówki kultury przeworskiej, 1 jamę z ceramiką kultury łużyckiej oraz 4 obiekty nierozpoznane co do funkcji i chronologii. Poza tym w różnego rodzaju wykopach /wojakowych, rabunkowych/ zniszczeniu uległo ok. 15-20 grobów ciepłopalnych. Cmentarzysko liczyło więc pierwotnie ok. 170-180 pochówków. Wg wstępnej analizy struktura chronologiczna przedstawiała się następująco: 1 grób z fazy A₃ /prawdopodobnie nie związany z późniejszym cmentarzyskiem wczesnorzymskim/, 2 groby z fazy B₁ i 1 prawdopodobnie z tej fazy /2 dalsze zespoły datowane broniami na fazę B₁ zostały zniszczone i zmieszane w 1981 r. przed rozpoczęciem badań/, 104 groby z fazy B₂ i 13 dalszych /prawdopodobnie z tej fazy, z fazy B₂/C₁ i zespół prawdopodobnie i być może 6 dalszych oraz 9 zespołów datowanych ogólnie na fazy B₁-B₂, w przypadku pozostałych 18 grobów oznaczenie chronologii nie było możliwe.

Materiały znajdują się w PMA.

Badania zakończono.

NIECHMIROW-MAŁA WIEŚ, gm. Barzenin-Konopnica
woj. ślądzkie
Stanowisko 1

patrz
epoka brązu

NIEMIROW
woj. białostockie
Stanowisko 1

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Białymstoku

Badania ratownicze prowadziła mgr Barbara Maciukiewicz-Czarnecka. Finansował WKZ w Białymstoku, Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej.

Badania ratownicze prowadzono w centralnej części twirorni, bezpośrednio na północ od miejsca przypadkowego znalezienia zabytkowych przedmiotów. Przebadano obszar o powierzchni 200 m², odsłaniając 2 groby jamowe kultury przeworskiej oraz 8 jam i zacementen: 1 zawierała materiał ceramiczny - średnio-wieczny, natomiast w pozostałych 8-miu jamach, nie stwierdzono materiału zabytkowego. Stanowią one pozostałości po stanowiskach artyleryjskich z czasów II wojny światowej, o czym świadczą znajdujące w nich łuski po nabojach. Zawartość odkrytych grobów stanowiły niewielkie ilości spalonych szczątków kostnych, kilka fragmentów ceramiki, grzebiel kościany oraz zapinka grzebielowata /II AL./.

Badane cmentarzysko jest peryferyjnie wysuniętym na wachód stanowiskiem kultury przeworskiej. Był to niewielki obiekt, złożony z kilkunastu grobów jamowych. Stanowisko zostało całkowicie zniszczone w czasach współczesnych.

Badania nie będą kontynuowane.

ODRY, gm. Czersk
woj. bydgoskie

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadzili mgr Beata Górecka i dr Tadeusz Grabarczyk /autor sprawozdania/. Finansował UL i WKZ w Bydgoszczy. Dwudziesty sezon badań. Cmentarzysko piaskowe i kurhanowe kultury wielbarskiej.

Przebadano obszar 100 m² odkrywając 7 grobów /nr 523-529/, w tym 5 szkieletowych i 1 ciepłopalny. Badania prowadzono w południowej części cmentarzyska.

Wszystkie odkryte pochówki pochodzą z okresu późnorzymskiego. Wśród odkrytych w tym roku materiałów znajdują się m.in. zapinki z podwiniętą nóżką oraz wysoka pochewka, a także brązowe ostrogi. Ta część cmentarzyska pochodzi z końcowej fazy jego użytkowania.

Dokumentacja i materiały znajdują się w Katedrze Archeologii UL.
Badania będą kontynuowane.